

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛАБОРАТОРІЇ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЦЗАО ВНТУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розкриті основні напрямки дослідницької діяльності Лабораторії соціологічних досліджень Центру забезпечення якості освіти ВНТУ, показано важливість соціології як науки та навчальної дисципліни, розглянута специфіка адаптації та особистісні ресурси студентської молоді.

Ключові слова: значення соціології, соціологічні дослідження, адаптації студентської молоді, особистісні ресурси, лабораторія соціологічних досліджень.

Abstract

The work reveals the main directions of research activity of the Laboratory of Sociological Research of the Center for Quality Assurance of Education of the National Technical University of Ukraine, shows the importance of sociology as a science and educational discipline, examines the specifics of adaptation and personal resources of student youth.

Keywords: the significance of sociology, sociological research, adaptation of student youth, personal resources, laboratory of sociological research.

Рефлексія на тему суспільства одвічна і супроводжує людей від початків історії. Бо життя серед інших людей, контакти з іншими, співпраця, конкуренція, боротьба – це базові екзистенційні факти людського роду [1].

Без розуміння устрою навколишнього нас соціального світу в наш час дуже складно орієнтуватися в суспільстві, а тим більше їм управляти. Тому соціологічна експертиза зараз використовується для прийняття державних рішень, законів, управління бізнесом. Без неї не обходяться журналістика й реклама, суспільні й правозахисні організації [2].

Дослідження особистісних ресурсів студентської молоді обумовлюється особливостями соціальних, економічних, культурних процесів, характерних для суспільства. Умови конкуренції вимагають від людини вміння пристосовуватися до нових реалій та досягати успіху як у професійній діяльності, так і в повсякденному житті [3].

Лабораторія соціологічних досліджень Центру забезпечення якості освіти ВНТУ функціонує у соціологічному напрямку, який передбачає здійснення оцінювання якості освітньої діяльності, моніторингу актуальних проблем студентської молоді та професорсько-викладацького складу ВНТУ та популяризацію соціологічної інформації серед населення.

За період 2023 року Лабораторією соціологічних досліджень було здійснено такі моніторингові дослідження:

– у січні–квітні 2023 року проведено опитування здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти, оброблено результати та складено звіти на тему «Оцінювання рівня викладання дисциплін науково-педагогічними працівниками ВНТУ»;

– у січні–лютому 2023 р. з метою визначення рівня конкурентоспроможності випускників закладів вищої освіти регіону, рівня їх задоволеності отриманими вміннями, знаннями та навичками проведено соціологічне інтернет-опитування випускників ВНТУ, оброблено результати та складено звіт;

– у березні 2023 року проведено опитування здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, оброблено результати та складено звіти на тему «Оцінювання освітнього процесу аспірантами ВНТУ»;

– у травні 2023 року проведено опитування здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти, оброблено результати та складено звіти на тему «Оцінювання якості

освітнього процесу студентами бакалаврату ВНТУ» та «Оцінювання якості освітнього процесу магістрантами ВНТУ» ;

– у травні 2023 р. керівником Лабораторії соціологічних досліджень Центру забезпечення якості освіти ВНТУ доцентом Слободянюком А. В. зроблені виступи-презентації на Методичній Раді ВНТУ та на Вченій Раді ВНТУ на тему «Оцінювання якості освітнього процесу здобувачами вищої освіти ВНТУ. Результати соціологічних опитувань».

– у жовтні–грудні 2023 р. складено програми, розроблено інструментарій та проведено опитування здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого та другого років навчання за темою «Оцінювання освітнього процесу магістрантами ВНТУ»;

– у листопаді 2023 року проведено опитування здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти першого, другого, третього років навчання за нормативним терміном підготовки та першого року навчання за скороченим терміном підготовки, оброблено результати та складено звіт на тему «Бажана подальша форма навчання в університеті у першому півріччі 2023-2024 н.р.»;

Внаслідок проведених досліджень відбулось наповнення банку соціологічних даних з метою забезпечення структурних підрозділів ВНТУ, органів виконавчої влади, засобів масової інформації тощо науково обґрунтованими соціологічними даними.

Лабораторією соціологічних досліджень взято участь в адаптації електронної системи підтримки навчального процесу JetIq методологічної, методичної та інструментальної частини для проведення моніторингових соціологічних досліджень.

Протягом звітного періоду проводилось адміністрування сайту Лабораторії соціологічних досліджень Центру забезпечення якості освіти ВНТУ (URL : <https://socio-lab.vntu.edu.ua/ukr/>).

При Лабораторії соціологічних досліджень Центру забезпечення якості освіти ВНТУ працює «Студія молодого соціолога».

За участю учасників «Студії молодого соціолога» було розроблено програми, інструментарій, проведено онлайн опитування з використанням Google форми, оброблено результати та підготовлено звіти про соціологічні дослідження громадської думки здобувачів вищої освіти факультету Менеджменту та інформаційної безпеки за темами: Сучасна жінка: соціально-психологічний портрет; Погляди на політику; Вплив реклами на життя сучасної людини; Виховання дітей в сім'ї; Шляхи попередження конфліктів у колективі; Проблема злочинності молоді; Ставлення до музики; Сучасні міграційні явища; Сучасні екологічні проблеми; Проведення вільного часу; Риси молодіжної субкультури; Взаємозв'язок здоров'я та паління; Роль чоловіка та жінки в сучасному суспільстві; Сенс життя.

Працівниками Лабораторії соціологічних досліджень Центру забезпечення якості освіти ВНТУ взято участь у таких науково-практичних заходах за межами ВНТУ:

– у роботі круглого столу «Конфлікт у (пост) сучасному світі: класичні теорії та сьогоденні практики» за участю та організацією Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Соціологічного факультету, Студентського наукового товариства, Соціологічною асоціацією України, Харківського відділення Соціологічної асоціації України;

– у XII Форумі розвитку громадянського суспільства;

– в Українському форумі якості вищої освіти (UQAF–2023).

Отже, саме освіта є найважливішою основою та відображенням рівня розвитку економіки, політики, духовності, культури, моральності як найбільш загальний, інтегральний показник розвитку будь-якого суспільства. Істотне значення має визначення і з'ясування освіти як цілісної соціальної системи. Без цього не можна зрозуміти її сутність, роль і призначення [4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Штомка П. Соціологія. Аналіз суспільства. – Л.: Колір ПРО, 2020. – 800 с.
2. Слободянюк А. В. Значення соціології як науки та навчальної дисципліни в сучасному українському суспільстві [Текст] // Вісник «ВПП». – 2011. – №1. – С.16-20.
3. Слободянюк А. В. Особистісні ресурси студентської молоді (на матеріалах соціально-психологічних досліджень) [Текст] / А. В. Слободянюк, Л. В. Косарева // Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка. – 2018. – № 17. – С. 89-95.

4. Слободянюк А. В. Проблеми адаптації студентської молоді у вищому навчальному закладі (за результатами соціологічного дослідження) [Текст] / А. В. Слободянюк // Гуманізм та освіта: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, м. Вінниця, 21-23 вересня 2004 р. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2004. – Т. 2. – С. 244-247.

Слободянюк Анатолій Володимирович — кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, керівник Лабораторії соціологічних досліджень Центру забезпечення якості освіти Вінницького національного технічного університету, e-mail: slobodyanyuk@vntu.edu.ua

Slobodyanyuk Anatoly V — Ph.D in Sociology, assistant professor of social and political sciences, head of the Laboratory of Sociological Research of the Center for Quality Assurance of Education of the Vinnytsia National Technical University, e-mail: slobodyanyuk@vntu.edu.ua